

Kirja-arviot

ERIK ALLARDT: *Sosiologia I*. Werner Söderström Osakeyhtiö, Porvoo – Helsinki – Juva 1983.

Erik Allardt ja Yrjö Littusen *Sosiologia* ilmestyi vuonna 1958. Siitä ilmestyi uudistettuja laitoksia sekä 1960- että 1970-luvulla. Nyt Allardt–Littusta on uudistettu vielä perusteellisemmin. Teos ilmestyy kahtena osana, joista Allardt'n kirjoittama ensimmäinen osa ilmestyi viime vuonna. Nyt ilmestynyt *Sosiologia I* käsittelee sosiologian yleisiä perusteita ja Littusen vastuulle jäänyt, myöhemmin ilmestyvä *Sosiologia II* tulee käsittelemään sosiologian erilaisia erikoisaloja.

Sosiologia I jakaantuu neljään päälukuun. Ensimmäinen luku käsittelee sosiologian tehtäviä ja tutkimuskohteita, toinen luku ihmisen symboliympäristöä ja kulttuuria, kolmas luku yhteiskunnan rakennetta ja neljäs yhteiskunnan kehitystä ja sosiaalisia laitoksia. Valtio-opin kannalta erityisen kiinnostava on neljänteen lukuun sisältyvä jakso, jossa tarkastellaan valtion asemaa yhteiskunnassa. Tämä jakso on täydellisesti muuttunut verrattuna Allardt–Littusen aikaisempiin painoksiin. Allardt–Littusen ensimmäisessä laitoksessa valtiota ja politiikkaa tarkasteltiin behavioraalisen politiikan sosiologian näkökulmasta. Keskeisiä kysymyksiä olivat poliittiseen osallistumiseen vaikuttavat tekijät sekä poliittisen osallistumisen, poliittisen kulttuurin ja demokraattisen yhteiskuntajärjestyksen väliset yhteydet. Nyt ilmestyneessä *Sosiologia I*:ssä näkökulma valtioon on aivan toisenlainen. Allardtilla on nytkin, niinkuin aina ennenkin, kiinteä tuntuma sosiologian ja valtio-opin uusimman tutkimuksen erilaisiin suuntauksiin. *Sosiologia I*:n näkökulma valtioon on valtioteoreettinen. Siinä tarkastellaan valtion kasvavaa merkitystä yhteiskunnassa sekä valtiollisen toiminnan suunnitteluvaltaistumista ja korporatisoitumista. Poliittisen päätöksenteon vaikutuksia Allardt tarkastelee kuitenkin aika yksipuolisesti policy analyysin näkökulmasta kohdistaan huomionsa poliittisten ohjelmien tuloksellisuuden mittaamiseen.

Sen sijaan huomiota ei juuri kohdisteta siihen, miten suunnitteluvaltaistuminen ja korporatisoituminen vaikuttaa poliittisiin ideologioihin, puolueiden valtiollistumiseen ja poliittisen osallistumisen uudenlaisiin muotoihin.

Heikki Paloheimo